

2. PHÂN TÍCH CẤU TRÚC SÁCH VÀ CẤU TRÚC BÀI HỌC

– Mỗi chủ đề trong SGK bao gồm 6 đề mục dựa trên các mạch nội dung chính của môn học: **Hát, Nhạc cụ, Đọc nhạc, Lí Thuyết âm nhạc, Thường thức âm nhạc, Nghe nhạc** với các icon được thiết kế tương ứng.

– Thời lượng dành cho mỗi chủ đề từ 3 đến 4 tiết, tùy vào dung lượng nội dung và hoạt động học tập, số trang cho mỗi chủ đề từ 6 đến 8 trang.

– Mạch nội dung Nghe nhạc được lồng ghép vào Thường thức âm nhạc, chủ yếu ở các mạch *tìm hiểu nhạc cụ, tác giả và tác phẩm, hình thức biểu diễn* hoặc *âm nhạc và đời sống*.

– Cấu trúc của mỗi chủ đề gồm các mạch nội dung chính kết hợp với các hoạt động:

+ **Nhận diện – Khám phá** là hoạt động mở đầu mỗi chủ đề, được thiết kế để tạo các tình huống sơ phạm ban đầu, đưa HS đến khám phá các kiến thức, kĩ năng trọng tâm của chủ đề.

+ **Góc âm nhạc** là những gợi ý để HS tự hoạt động âm nhạc như: tái hiện, ghi nhớ các kiến thức, kĩ năng âm nhạc đã học trong bài; phát triển các năng lực âm nhạc đặc thù thông qua các hoạt động thực hành, tạo ra các sản phẩm âm nhạc,... đồng thời giúp HS tự đánh giá và GV đánh giá năng lực HS thông qua bài học.

SGK **Âm nhạc 6** được thực hiện trong thời lượng 35 tiết, đi kèm với SGK có Sách bài tập và Sách giáo viên.

- Thời lượng: Sách đảm bảo tổng thời lượng dạy học các bài học tương ứng với tổng số lượng tiết học được phân bổ theo Chương trình giáo dục phổ thông.
- Tổng số 35 tiết, bao gồm: 31 tiết học + 04 tiết kiểm tra. Sách được chia làm 8 chủ đề.
- + 07 chủ đề được thực hiện trong 4 tiết (7 x 4 = 28 tiết); 01 chủ đề được thực hiện 03 tiết. Trong đó, học kì I thực hiện 4 chủ đề, học kì II thực hiện 4 chủ đề
- + Ôn tập, kiểm tra học kì I, II: 4 tiết

Tên các chủ đề:

Chủ đề	Tên chủ đề	Số tiết
Chủ đề 1	Vui bước đến trường	4
Chủ đề 2	Bài ca hoà bình	4
Chủ đề 3	Biết ơn thầy cô	4
Chủ đề 4	Khúc hát quê hương	4
Ôn tập, đánh giá học kì I		2
Chủ đề 5	Bài ca lao động	4
Chủ đề 6	Cùng vui hoà ca	4
Chủ đề 7	Giai điệu năm châu	4
Chủ đề 8	Khúc ca tình bạn	3
Ôn tập, đánh giá học kì II		2
Tổng cộng		35

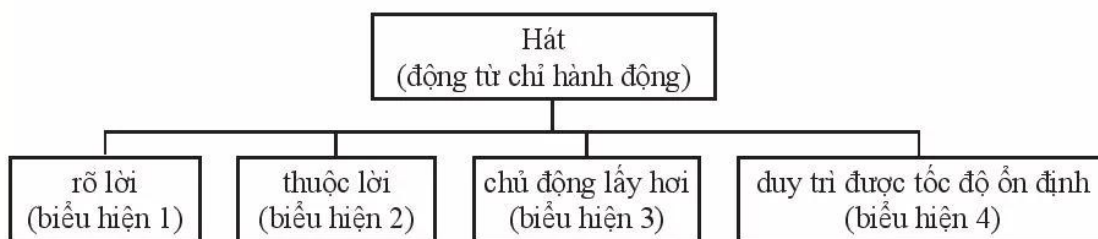
- Cấu trúc bài học trong SGK đảm bảo các thành phần cơ bản sau: khởi động, hình thành kiến thức mới, thực hành – luyện tập, vận dụng – sáng tạo.
- Nội dung SGK thể hiện đảm bảo các mạch kiến thức theo chương trình môn học.

2.1. Phân tích mối quan hệ giữa yêu cầu cần đạt với nội dung dạy học, phương pháp, kĩ thuật dạy học trong môn Âm nhạc

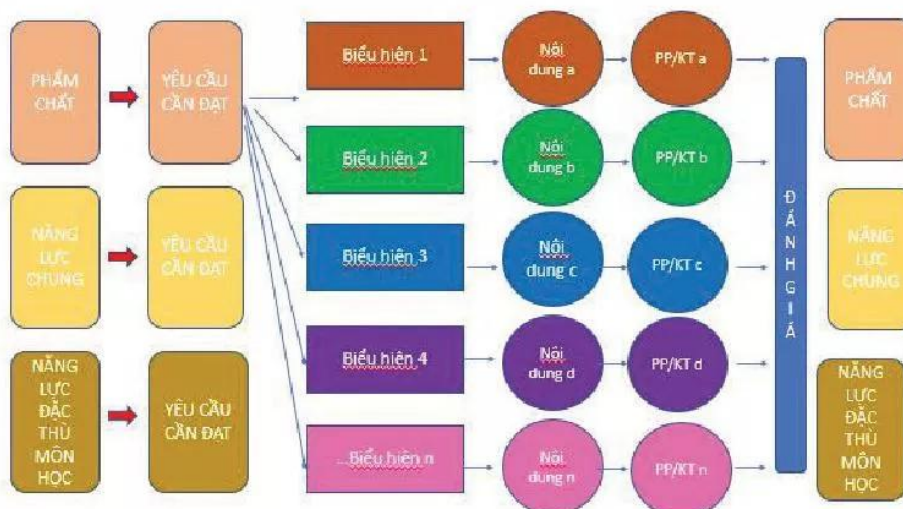
Yêu cầu cần đạt (YCCĐ) về phẩm chất (PC), năng lực (NL) chung, và NL chuyên môn trong chương trình giáo dục chính là kết quả học tập của người học, được đánh giá qua mức độ đạt đến các YCCĐ ở từng môn học, trong hệ thống môn học của lớp học, cấp học. Mỗi YCCĐ bao gồm các tiểu thành phần được gọi là các biểu hiện hoặc chỉ số. Đánh giá quá trình giáo dục chính là sự tổ hợp các chỉ số đánh giá việc thực hiện thành công các biểu hiện YCCĐ của HS được đặt trên nền tảng các biểu hiện và chỉ số này

Ví dụ: Phân tích một YCCĐ của phần nội dung Hát thuộc Chương trình giáo dục phổ thông môn Âm nhạc lớp 6: *Hát rõ lời và thuộc lời; biết chủ động lấy hơi; duy trì được tốc độ ổn định.* Cấu trúc cụ thể của YCCĐ này như sau:

Vậy YCCĐ này chỉ hành động học tập đó là hát, 4 mức độ biểu hiện (BH) từ BH1 đến BH4 có tính nâng dần từ thấp đến cao về mặt kĩ năng. Tuy nhiên, các biểu hiện này có tính liên kết ngang, nghĩa là mức độ cơ bản mà HS lớp 6 cần đạt được khi học hát phải bao hàm đồng thời cả 4 biểu hiện này.

Dưới góc nhìn của quan điểm dạy học phát triển NL HS, qua bảng mô tả sau, sẽ thể hiện các BH của một YCCĐ dẫn đến các mối quan hệ với nội dung, phương pháp, kĩ thuật dạy học và đánh giá giáo dục.

Bảng mô tả kết nối giữa năng lực, yêu cầu cần đạt với nội dung và phương pháp, kĩ thuật dạy học

Từ ví dụ về YCCĐ đã phân tích ở trên, chúng ta có thể luận suy như sau:

– Nội dung học cụ thể chính là bài hát. Bài hát được lựa chọn dựa trên các tiêu chí về thể loại, hình thức, ý nghĩa ca từ, thang âm, tiết tấu, sự phù hợp về lứa tuổi HS.

– Để đạt được chỉ số YCCĐ *hát rõ lời*, cần cho HS nghe bài hát với giọng ca có chất lượng âm nhạc tốt (phát âm, nhả chữ,...). Đối với các từ, ngữ khó hay có sự luyến láy, cần cho HS thảo luận theo nhóm, rồi đưa ra các giải pháp và cùng nhau thực hành. Từ đó HS trao đổi, phân tích và thống nhất đưa ra kết luận, trình bày trước lớp. Hoạt động này cũng chính là vận dụng dạy học hợp tác và giải quyết vấn đề.

– Với chỉ số *hát thuộc lời*, HS xác định sự lặp lại các tiết nhạc, mô típ hay cấu trúc trong hình thức của bài hát. Để giúp HS phân tích được các nhân tố cấu trúc âm nhạc này, GV gợi ý HS vận dụng kĩ thuật *sơ đồ tư duy*, đưa ra các quy ước về cấu trúc hình thức như a, a', b, b', c,...

– Với chỉ số *hát chủ động lấy hơi*. HS cần được hướng dẫn cách xác định các điểm ngưng nghỉ giữa các câu hát hay trong từng câu hát, cách hít thở, duy trì hơi, quan sát và bắt nhịp với các động tác đánh nhịp của GV. Những nhân tố này thuộc về kĩ thuật xử lí hơi thở trong nghệ thuật ca hát.

– Để HS hát *duy trì tốc độ ổn định*, cần hướng dẫn cho các em về sơ đồ nhịp, cách lấy đà và kiểu bè của GV bên cạnh việc sử dụng metronome hay các tiết điệu, nhạc nền. Việc vận dụng phương pháp dạy hát, kĩ thuật chỉ huy cùng kết hợp với sử dụng hợp lí các thiết bị điện tử, nhạc cụ hỗ trợ sẽ giúp GV đạt được các mục tiêu dạy hát.

Tương tự như vậy, GV có thể phân tích các biểu hiện về YCCĐ đối với các nội dung dạy học khác.

2.2. Phân phối nội dung bài học theo chủ đề

Chủ đề	Thời lượng	Nội dung chủ đề
Chủ đề 1: Vui bước đến trường	4 tiết	Hát: Bài hát <i>Mùa khai trường</i> Nhạc cụ tiết tấu: Bài thực hành số 1 Đọc nhạc: Bài đọc nhạc số 1 Lí thuyết âm nhạc: Các thuộc tính cơ bản của âm thanh có tính nhạc Thường thức âm nhạc: Nhạc sĩ Lưu Hữu Phước Nghe nhạc: Nghe bài hát <i>Lên đàn</i>

Chủ đề 2: Bài ca hoà bình	4 tiết	Hát: Bài hát <i>Tiếng chuông và ngọn cờ</i> Lí thuyết âm nhạc: Kí hiệu âm bằng hệ thống chữ cái Lat Nhạc cụ tiết tấu: Bài thực hành số 2 Nhạc cụ giai điệu: Bài thực hành số 1 nhạc cụ sáo recorder hoặc kèn phím Đọc nhạc: Bài đọc nhạc số 2 Thường thức âm nhạc: Nhạc sĩ Văn Cao Nghe nhạc: Nghe bài hát <i>Tiến về Hà Nội</i>
Chủ đề 3: Biết ơn thầy cô	4 tiết	Hát: Bài hát <i>Niềm tin thấp sáng trong tim em</i> Lí thuyết âm nhạc: Nhịp 4 Nhạc cụ tiết tấu: Bài thực hành số 3 Nhạc cụ giai điệu: Bài thực hành số 2 nhạc cụ sáo recorder hoặc kèn phím Đọc nhạc: Bài đọc nhạc số 3 Thường thức âm nhạc: Nhạc sĩ Antonio Vivaldi Nghe nhạc: Nghe trích đoạn tác phẩm <i>Concerto số 3 Mùa Thu</i>
Chủ đề 4: Khúc hát quê hương	4 tiết	Hát: Bài hát <i>Đi cấy lúa</i> Nhạc cụ giai điệu: Bài thực hành số 3 nhạc cụ sáo recorder hoặc kèn phím Đọc nhạc: Bài đọc nhạc số 4 Lí thuyết âm nhạc: Cung và nửa cung Thường thức âm nhạc: Giới thiệu một số nhạc cụ truyền thống Việt Nam Nghe nhạc: Nghe trích đoạn tác phẩm <i>Cung đàn đất nước</i>
Ôn tập, kiểm tra Học kì I	2 tiết	Ôn lại các nội dung từ chủ đề 1 đến chủ đề 4
Chủ đề 5: Bài ca lao động	4 tiết	Hát: Bài hát <i>Hồ ba li</i> Nhạc cụ tiết tấu: Bài thực hành số 4 Nhạc cụ giai điệu: Bài thực hành số 4 nhạc cụ sáo recorder hoặc kèn phím Đọc nhạc: Bài đọc nhạc số 5 Thường thức âm nhạc: Nghệ nhân Hà Thị Cầu Nghe nhạc: Nghe trích đoạn <i>Xẩm thập ân</i>

Chủ đề 6: Cùng vui hoà ca	4 tiết	Hát: Bài hát <i>Em đi trong trời xanh</i> Nhạc cụ tiết tấu: Bài thực hành số 5 Nhạc cụ giai điệu: Bài thực hành số 5 nhạc cụ sáo recorder hoặc kèn phím Đọc nhạc: Bài đọc nhạc số 6 Thường thức âm nhạc: Hát bè Nghe nhạc: Nghe trích đoạn hợp xướng <i>Ca ngợi Tổ quốc</i>
Chủ đề 7: Giai điệu năm châu	4 tiết	Đọc nhạc: Bài đọc nhạc số 7 Hát: Bài hát <i>Kỉ niệm xưa</i> (Auld lang syne) Lí thuyết âm nhạc: Các bậc chuyển hoá, dấu hoá Thường thức âm nhạc: Giới thiệu một số nhạc cụ phương Tây Nghe nhạc: Nghe trích đoạn tác phẩm <i>Czardas</i>
Chủ đề 8: Khúc ca tình bạn	3 tiết	Hát: Bài hát <i>Tia nắng hạt mưa</i> Nhạc cụ tiết tấu: Bài thực hành số 6 Nhạc cụ giai điệu: Bài thực hành số 6 nhạc cụ sáo recorder hoặc kèn phím Nghe nhạc: Nghe trích đoạn hợp xướng <i>Ode to joy</i>
Ôn tập, kiểm tra Học kì II	2 tiết	Ôn lại các nội dung từ chủ đề 5 đến chủ đề 8